

Naziv pravnog akta EU: Direktiva 2006/116/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o trajanju zaštite autorskog i određenih srodnih prava (kodificirana verzija)

CELEX broj: 32006L0116

Prevod:

Lingvistička redakтура:

Stručna redakтура:

Pravna redakтура:

**Direktiva 2006/116/EZ Europskog parlamenta i Vijeća
od 12. prosinca 2006.
o trajanju zaštite autorskog i određenih srodnih prava
(kodificirana verzija)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

Uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegove članke 47(2),55 i 95,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog ekonomskog i socijalnog odbora¹,

djelujući u skladu s procedurom utvrđenom u članku 251. Ugovora²,

S obzirom na sljedeće:

(1) Direktiva Vijeća 93/98/EEZ od 29. listopada 1993. kojom se usklađuje trajanje zaštite autorskog i određenih srodnih prava³ u značajnoj mjeri je izmijenjena i dopunjena⁴. U svrhu jasnoće i racionalnosti, navedenu Direktivu potrebno je kodificirati.

(2) Bernska konvencija za zaštitu književnih i umjetničkih djela i Međunarodna konvencija za zaštitu izvodača, proizvođača fonograma i radiodifuznih organizacija (Rimska konvencija) utvrdile su samo minimalno trajanje zaštite prava o kojima govore, ostavljajući državama ugovornicama da dodjeljuju dugotrajniju zaštitu. Određene države članice su iskoristile to pravo, dok neke države članice još nisu postale članice Rimske konvencije.

(3) Posljedično tome, postoje razlike između nacionalnih zakona koji uređuju trajanje zaštite autorskog i srodnih prava, a koji su skloni tome da ograničavaju slobodno kretanje roba i slobodu pružanja usluga i da dovode do poremećaja konkurencije na zajedničkom tržištu. Stoga, da bi unutarnje tržište funkcioniralo bez poteškoća, zakoni država članica trebaju biti usklađeni kako bi trajanje zaštite bilo identično na cijelom prostoru Zajednice.

(4) Važno je utvrditi ne samo trajanje zaštite kao takvo nego i određene provedbene postupke, kao što je utvrđivanje datuma za početak trajanja zaštite.

(5) Odredbe ove direktive ne bi trebale imati utjecaja na primjenu od strane država članica članka 14 bis (2)(b), (c) i (d) te (3) Bernske konvencije.

---

¹ Mišljenje od 26. listopada 2006 (još neobjavljeno u Službenom glasniku)

² Mišljenje Europskog parlamenta od 12. listopada 2006. (još neobjavljeno u Službenom glasniku) i Odluka Vijeća od 30. studenoga 2006.

³ Sl. gl. L290, 24.11.1993., str. 9 Direktive izmijenjene i dopunjene Direktivom 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (Sl. gl. L167, 22.6.2001., str 10)

⁴ Vidjeti Aneks I, Odlomak A.

(6) Minimalnim trajanjem zaštite utvrđenim Bernskom konvencijom, a to je za vrijeme života autora i 50 godina nakon njegove smrti, željela se osigurati zaštita za autora i prve dvije generacije njegovih potomaka. Prosječni životni vijek u Zajednici se produljio tako da navedeno trajanje zaštite više nije dovoljno da obuhvati dvije generacije.

(7) Određene države članice dale su zaštitu dulju od 50 godina nakon smrti autora kako bi se otklonili učinci svjetskih ratova na korištenje autorskih djela.

(8) Određene države članice su za zaštitu srodnih prava uvele trajanje od 50 godina nakon legalne objave ili legalnog prenošenja sadržaja javnosti.

(9) Diplomatska konferencija održana u prosincu 1996., pod pokroviteljstvom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (WIPO), rezultirala je usvajanjem WIPO Ugovora o izvedbama i fonogramima, koji se bavi zaštitom izvođača i proizvođača fonograma. Ovaj Ugovor preuzeo je ulogu bitnog korektora međunarodne zaštite srodnih prava.

(10) Dužna pažnja za uspostavljena prava jedan je od općih zakonskih principa koje štiti pravni poredak zajednice. Prema tome, trajanje zaštite za autorsko i srodna prava ustanovljeno zakonom Zajednice ne može imati učinak smanjenja zaštite koju su nositelji prava u Zajednici uživali prije stupanja na snagu Direktive 93/98/EEZ. Kako bi se utjecaj prijelaznih mjera ograničio na minimum i omogućilo unutarnjem tržištu da funkcionira bez poteškoća, navedeno trajanje zaštite trebalo bi se primjenjivati na dulja razdoblja.

(11) Razina zaštite autorskog i srodnih prava trebala bi biti visoka, jer su ta prava temeljna za intelektualno stvaranje. Njihova zaštita osigurava održanje i razvoj kreativnosti u interesu autora, kulturnih industrija, konzumenata i društva u cjelini.

(12) Kako bi se uspostavila visoka razina zaštite koja u isto vrijeme udovoljava zahtjevima unutarnjeg tržišta i potrebi da se uspostavi pravno okružje pogodno za skladan razvoj književnog i umjetničkog stvaralaštva u Zajednici, trajanje zaštite autorskog prava trebalo bi uskladiti na 70 godina nakon smrti autora ili 70 godina nakon što je djelo na legalan način postalo dostupno javnosti, a za srodna prava na 50 godina nakon događaja koji označuju početak trajanja zaštite.

(13) Kolekcije su zaštićene sukladno članku 2(5) Bernske konvencije kada, iz razloga odabira i uređenja njihova sadržaja, one predstavljaju intelektualne kreacije. Ta su djela zaštićena kao takva, bez prejudiciranja autorskog prava na svako od djela koja čine dio kolekcije. Prema tome, posebni rokovi trajanja zaštite mogu se odnositi na djela uključena u kolekciju.

(14) U svim slučajevima gdje su jedna ili više fizičkih osoba identificirani kao autori, trajanje zaštite trebalo bi računati nakon njihove smrti. Pitanje autorstva cjeline ili komada djela je pitanje činjenica o kojima će možda morati odlučivati nacionalni sudovi.

(15) Trajanje zaštite trebalo bi računati od prvog dana siječnja godine koja dolazi nakon relevantnog događaja, kao što su oni navedeni u Bernskoj i Rimskoj konvenciji.

(16) Zaštita fotografija u državama članicama predmet je promjenjivih sustava. Fotografsko djelo, prema značenju iz Bernske konvencije, smatra se originalom ako se radi o autorovoj intelektualnoj kreaciji koja odražava njegovu osobnost, bez uzimanja u obzir bilo kakvih drugih kriterija kao što su vrijednost ili svrha. Zaštitu ostalih tipova fotografija trebalo bi ostaviti na uređenje nacionalnim zakonima.

(17) Kako bi se izbjegle razlike u trajanju zaštite u odnosu na srodna prava potrebno je utvrditi istu početnu točku za računanje trajanja zaštite na cijelom teritoriju Zajednice. Izvedbu, materijaliziranje, transmisiju, legalno objavljivanje i legalno prenošenje sadržaja javnosti, što znači činjenje predmeta srodnog prava vidljivim na sve odgovarajuće načine ljudima općenito, trebalo bi uzeti u obzir kod računanja trajanja zaštite bez obzira na zemlju gdje se dogodila ta izvedba, materijalizacija, transmisija, legalno objavljivanje ili legalno prenošenje sadržaja javnosti.

(18) Prava radiodifuznih organizacija na njihove emisije, bilo da su te emisije prenošene žicom ili zrakom, uključujući kabel ili satelit, ne bi trebala biti trajna. Prema tome, potrebno je odrediti početak trajanja zaštite tek od prvog emitiranja određene emisije. Podrazumijeva se da se ovom odredbom izbjegava novi početak trajanja zaštite u slučajevima kada je emisija identična ranijoj.

(19) Državama članicama trebala bi ostati sloboda da zadrže ili uvedu ostala prava srodna autorskom posebno u vezi sa zaštitom kritičkih i znanstvenih publikacija. Kako bi se osigurala transparentnost na razini Zajednice, ipak je potrebno da države članice koje uvode nova srodna prava o tome obavijeste Komisiju.

(20) Treba biti jasno da se ova direktiva ne odnosi na moralna prava.

(21) Za djela čija zemlja podrijetla u značenju iz Bernske konvencije je treća zemlja i čiji autor nije državljanin Zajednice, treba primijeniti usporedbu trajanja zaštite, pod uvjetom da trajanje usklađeno u Zajednici ne prelazi ono utvrđeno u ovoj direktivi.

(22) U slučajevima kada je nositelj prava koji nije državljanin Zajednice kvalificiran za zaštitu po međunarodnom sporazumu, trajanje zaštite srodnih prava trebalo bi biti isto kao ono utvrđeno u ovoj direktivi. Međutim, to trajanje ne bi trebalo prelaziti ono određeno u trećoj zemlji koje je nositelj prava državljanin.

(23) Usporedba trajanja zaštite ne bi trebala rezultirati time da država članica bude dovedena u konflikt sa svojim međunarodnim obvezama.

(24) Državama članicama bi trebala ostati sloboda da usvoje propise o interpretaciji, adaptaciji i ostalim izvršenjima ugovora o korištenju zaštićenih djela i ostalih sadržaja koji su zaključeni prije produljenja trajanja zaštite proizašlog iz ove direktive.

(25) Poštivanje stečenih prava i legitimnih očekivanja dio je pravnog poretka Zajednice. Države članice mogu posebno predvidjeti da u određenim okolnostima autorsko i srodna prava obnovljena sukladno ovoj direktivi ne mogu dovesti do naplate od osoba koje su u dobroj vjeri koristile djela u vrijeme kada su se ta djela nalazila u javnoj domeni.

(26) Ova direktiva ne bi trebala dovoditi u pitanje obveze država članica u vezi s vremenskim rokovima transpozicije u nacionalna zakonodavstva i primjene direktiva, kako je utvrđeno u Odlomku B Aneksa I.

USVOJILO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Trajanje prava autora

1. Prava autora književnog ili umjetničkog djela u značenju iz članka 2. Bernske konvencije traju za života autora i 70 godina nakon njegove smrti, bez obzira na datum kada je djelo na legalan način postalo dostupno javnosti.

2. U slučaju koautorskog djela, trajanje prava spomenuto u stavku 1. računa se od smrti zadnjeg preživjelog autora.

3. U slučaju anonimnog ili djela pod pseudonimom, zaštita traje 70 godina nakon što je djelo na zakonit način postalo dostupno javnosti. Međutim, kada pseudonim koji autor koristi ne ostavlja sumnju što se tiče njegovog identiteta ili ako autor otkrije svoj identitet tijekom razdoblja spomenutog u prvoj rečenici, trajanje zaštite koje se primjenjuje je ono utvrđeno u stavku 1.

4. U slučaju kada u državi članici postoje posebni propisi o autorskom pravu u odnosu na kolektivna djela ili o pravnoj osobi koja će biti određena za nositelja prava, trajanje zaštite računa se u skladu s odredbama stavka 3., osim ako su fizičke osobe koje su stvorile djelo identificirane kao takve u verzijama djela dostupnim javnosti. Ovaj stavak ne dovodi u pitanje prava identificiranih autora čiji su prepoznatljivi doprinosi uključeni u takva djela, a na koje će se doprinose primjenjivati stavak 1. ili 2.

5. Kada se djelo objavljuje u svescima, dijelovima, nastavcima, izdanjima ili epizodama i zaštita traje od trenutka kada je djelo na legalan način postalo dostupno javnosti, trajanje zaštite teče za svaku jedinicu posebno.

6. U slučaju djela za koja se trajanje zaštite ne računa od smrti jednog autora ili više autora i koja nisu na legalan načina postala dostupna javnosti u roku od 70 godina od njihova stvaranja, zaštita prestaje.

Članak 2.

Kinematografska ili audiovizualna djela

1. Glavni redatelj kinematografskog ili audiovizualnog djela smatra se njegovim autorom ili jednim od njegovih autora. Države članice imaju slobodu da odrede ostale koautore.

2. Trajanje zaštite kinematografskog ili audiovizualnog djela istječe 70 godina nakon smrti zadnje od sljedećih osoba, bez obzira jesu li ili nisu ove osobe označene koautorima: glavni redatelj, autor scenarija, autor dijaloga i skladatelj glazbe kreirane posebno za korištenje u kinematografskom ili audiovizualnom djelu.

Članak 3.

Trajanje srodnih prava

1. Prava izvođača istječu 50 godina nakon datuma izvedbe. Međutim, ako se materijalizacija izvedbe na legalan način objavi ili je na legalan način prenesena javnosti u tom razdoblju, prava istječu 50 godina od datuma prve takve objave ili prvog takvog prenošenja javnosti, bilo koje da je ranije.

2. Prava proizvođača fonograma istječu 50 godina nakon učinjene materijalizacije. Međutim, ako je fonogram legalno objavljen u tom razdoblju, navedena prava istječu 50 godina nakon datuma prve legalne objave. Ako nije došlo do legalne objave u razdoblju spomenutom u prvoj rečenici i ako je fonogram u tom razdoblju na legalan način prenesen javnosti, navedena prava istječu 50 godina od datuma prvog legalnog prenošenja javnosti.

Međutim, ovaj stavak nema učinak ponovljene zaštite prava proizvođača fonograma kada, kroz istjecanje trajanja zaštite dodijeljene im sukladno članku 3(2) Direktive 93/98/EEZ u verziji prije izmjena i dopuna Direktivom 2001/29/EEZ, više nisu bili zaštićeni 22. prosinca 2002.

Članak 4.

Zaštita ranije neobjavljenih djela

Bilo koja osoba koja, nakon isteka zaštite autorskog prava, po prvi put legalno objavi ili na legalan način javnosti prenese ranije neobjavljeno djelo, imat će korist od zaštite koja je jednaka ekonomskim pravima autora. Trajanje zaštite takvih prava je 25 godina od trenutka kada je djelo prvi put legalno objavljeno ili na legalan način preneseno javnosti.

Članak 5.

Kritičke i znanstvene publikacije

Države članice mogu zaštititi kritičke i znanstvene publikacije djela koja su ušla u javnu domenu. Maksimalno trajanje zaštite takvih prava je 30 godina od trenutka kada je publikacija prvi put legalno objavljena.

Članak 6.

Zaštita fotografija

Fotografije koje su originalne u smislu da su autorove vlastite intelektualne kreacije zaštićuju se u skladu s člankom 1. Ne primjenjuju se nikakvi drugi kriteriji za određivanje njihove podobnosti za zaštitu. Države članice mogu propisati zaštitu drugih tipova fotografija.

Članak 7.

Zaštita u pogledu trećih zemalja

1. Kada je zemlja podrijetla djela, u značenju iz Bernske konvencije, treća zemlja, a autor djela nije državljanin Zajednice, trajanje zaštite koju dodjeljuju države članice istječe na datum istjecanja zaštite dodijeljene u zemlji podrijetla djela, ali ne može prelaziti rok trajanja utvrđen u članku 1.

2. Trajanje zaštite utvrđeno u članku 3. također se primjenjuje u slučaju nositelja prava koji nisu državljani Zajednice, pod uvjetom da im države članice dodjeljuju zaštitu. Međutim, ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze država članica, trajanje zaštite koju dodjeljuju države članice istječe ne kasnije od datuma istjecanja zaštite dodijeljene u zemlji koje je nositelj prava državljanin i ne može prelaziti rok trajanja utvrđen u članku 3.

3. Države članice koje su, na datum 29. listopada 1993., posebno sukladno njihovim međunarodnim obvezama, dodijelile dulji rok trajanja zaštite nego onaj koji bi proizašao iz odredbi stavaka 1. i 2. mogu zadržati tu zaštitu do zaključenja međunarodnih sporazuma o trajanju zaštite autorskog i srodnih prava.

Članak 8.

Računanje rokova

Rokovi trajanja zaštite utvrđeni u ovoj direktivi računaju se od prvog dana siječnja godine koja dolazi nakon događaja poslije kojeg zaštita nastaje.

Članak 9.

Moralna prava

Ova direktiva ne dovodi u pitanje propise država članica kojima se reguliraju moralna prava.

Članak 10.

Vremenski aspekt primjene

1. U slučajevima kada je rok trajanja zaštite dulji od odgovarajućeg roka utvrđenog ovom direktivom već tekao u državi članici na datum 1. srpnja 1995., ova direktiva neće imati učinak skraćivanja tog roka trajanja zaštite u toj državi članici.

2. Rokovi trajanja zaštite utvrđeni ovom direktivom primjenjuju se na sva djela i sadržaje zaštićene u najmanje jednoj državi članici na datum naveden u stavku 1., sukladno nacionalnim propisima o autorskom i srodnim pravima, ili koja zadovoljavaju kriterije za zaštitu prema Direktivi Vijeća 92/100/EEZ od 19. studenoga 1992. o pravu zakupa i pravu posluge i o određenim pravima srodnim autorskom pravu u području intelektualnog vlasništva⁵.

---

⁵ Sl. gl. L346, 27.11.1992., str. 61 Direktive posljednji put izmijenjene i dopunjene Direktivom 2001/29/EZ

3. Ova direktiva ne dovodi u pitanje bilo koje činove korištenja obavljene prije datuma navedenog u stavku 1. Države članice usvajaju potrebne propise da bi posebice zaštitile stečena prava trećih osoba.
4. Države članice ne trebaju primjenjivati odredbe članka 2(1) na kinematografska i audiovizualna djela stvorena prije 1. srpnja 1994.

Članak 11.

Obavješćivanje i komunikacija

1. Države članice odmah obavješćuju Komisiju o bilo kojem državnom planu dodjele novih srodnih prava, uključujući osnovne razloge za njihovo uvođenje i predviđeno trajanje zaštite.
2. Države članice dostavljaju Komisiji tekst glavnih propisa nacionalnog zakonodavstva kojeg usvoje u području koje uređuje ova direktiva.

Članak 12.

Opoziv

Ovime se opoziva Direktiva 93/98/EEZ, bez dovođenja u pitanje obveza država članica u vezi s vremenskim rokovima prenošenja u nacionalna zakonodavstva i primjene direktiva, kako je utvrđeno u Odlomku B Aneksa I.

Pozivanje na opozvanu direktivu tumači se kao pozivanje na ovu direktivu i treba biti shvaćeno u skladu s korelacijskom tabelom iz Aneksa II.

Članak 13.

Stupanje na snagu

Ova direktiva stupa na snagu dvadesetog dana nakon dana njezine objave u Službenom glasniku Europske unije.

Članak 14.

Adresati

Ova direktiva je upućena državama članicama.

Sačinjeno u Strasbourgu 12. prosinca 2006.

za Europski parlament
predsjednik
J. BORRELL FONTELLES

za Vijeće
predsjednik
M. PEKKARINEN

ANEKS I

ODLOMAK A

Opozvana Direktiva s amandmanom

Direktiva Vijeća 93/98/EEZ
(Sl. glasnik L 290, 24.11.1993., str. 9)

samo Članak 11(2)

Direktiva 2001/29/EZ Europskog parlamenta
i Vijeća (Sl. glasnik L 167, 22.6.2001, str. 10)

ODLOMAK B

Lista vremenskih rokova za prenošenje u nacionalna zakonodavstva i primjenu

(navedeno u Članku 12.)

Direktiva	Vremenski rok za prenošenje	Datum primjene
93/98/EEZ	1 srpanj 1995. (članci 1 do 11)	19. studeni 1993 (Članak 12.) 1 srpanj 1997. najkasnije, što se tiče Članka 2(1) (Članka 10(5))
2001/29/EZ	22. prosinac 2002.	

ANEKS II

Korelacijska tabela

Direktiva 93/98/EEZ	ova Direktiva
Članci 1 do 9	Članci 1 do 9
Članak 10(1) do (4)	Članak 10(1) do (4)
Članak 10(5)	—
Članak 11	—
Članak 12	Članak 11(1)
Članak 13(1), prvi podstavak	—
Članak 13(1), drugi podstavak	—
Članak 13(1), treći podstavak	Članak 11(2)
Članak 13(2)	—
—	Članak 12
—	Članak 13
Članak 14	Članak 14
—	Aneks I
—	Aneks II